

Resumé

Účelem práce je analyzovat výjimky a výluky z patentovatelnosti, tedy negativní kritérium patentovatelnosti vynálezu. Snaží se poskytnout odpověď na otázku, proč jsou výjimky potřebné a zda by měly být zachovány vzhledem k tomu, že některé z nich jsou velmi kontroverzní. Je srovnána právní úprava a praxe Evropského patentového úřadu, České republiky a Spojeného království, přičemž důraz je kladen na Evropskou patentovou úmluvu a rozhodovací praxi EPÚ. V rámci národní úpravy je poukázáno především na odlišnosti a zvláštnosti oproti evropskému přístupu.

Práce je rozdělena do čtyř kapitol. První kapitola vysvětluje základní pojmy patentového práva a zdůvodňuje patentovou ochranu. Druhá kapitola se zabývá různými patentovými systémy a uvádí přehled nejdůležitějších mezinárodních harmonizačních nástrojů. Ve třetí kapitole jsou představeny jednotlivé výjimky a je osvětlen rozdíl mezi čl. 52 odst. 2 a 3 EPC (výjimky) a čl. 53 EPC (výluky) a dále vyplývá, že obtíže vyvolává interpretace pojmu „jako takový“ obsaženého v ust. čl. 52 odst. 3 EPC.

Hlavní těžiště práce spočívá v kapitole čtvrté, jež je rozdělena do devíti podkapitol, z nichž každá se zabývá jednou z výjimek a výluk. Důraz je kladen na výjimku počítačových programů jako takových, o níž pojednává podkapitola 4.1. Na této výjimce je demonstrován vývoj rozhodovací praxe EPÚ týkající se výjimek z patentovatelnosti, přičemž tyto závěry lze vztáhnout i na ostatní výjimky dle čl. 52 odst. 2 EPC. Jsou představeny dva přístupy, které byly postupně vyvinuty v rozhodovací praxi EPÚ: tzv. teorie přínosu a tzv. teorie „jakéhokoliv hardware“. Další výklad dokládá, že zatímco tento vývoj byl v zásadě přejat v České republice, Court of Appeal odmítl ve Spojeném království aplikovat teorii „jakéhokoliv hardware“.

V závěru jsou nejprve shrnuty poznatky dovozené v předchozích kapitolách. Čtenáři je předložen názor, že tzv. teorie „jakéhokoliv hardware“ není v souladu s úmysly zákonodárce, když v jejím důsledku jsou výjimky pouze nepodstatnou překážkou patentovatelnosti a namísto toho je kladen důraz na kritérium novosti a vynálezecké činnosti. Navzdory tomu je uzavřeno, že není žádoucí, aby se národní soudy a patentové úřady odchylovaly od praxe EPÚ a došlo tak k rozdílu napříč členskými státy Evropské patentové organizace. Za druhé jsou zde obsaženy úvahy o možných změnách současné

právní úpravy a praxe. Dospívám k přesvědčení, že by v Evropě měly být výjimky z patentovatelnosti zachovány, zejména výjimka počítačových programů a vykonávání obchodní činnosti jako takových, protože jejich patentovatelnost by nebyla podnětem k inovacím, ale naopak by mohla poškodit konkurenty i spotřebitele. Lze doporučit přesunout výjimku počítačových programů do čl. 53 EPC.

Nicméně vzhledem k nedostatku politické vůle k řešení tohoto kontroverzního tématu je na místě jistá dávka skepse k tomu, že by změna měla nastat v příštích několika letech. V mezidobí je proto důležité spoléhat na stížnostní senáty. Především pojem „technické prostředky“ vyžaduje další objasnění.